

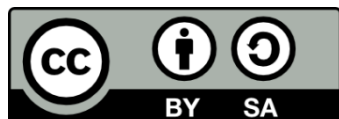

Πολιτική Οικονομία

Ενότητα 09: Δημόσια δαπάνες και έσοδα

Πολυξένη Ράγκου

Τμήμα Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

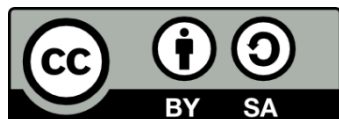
Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Δημόσια δαπάνες και έσοδα

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Περιεχόμενα ενότητας

---

1. Δημόσιες δαπάνες.
2. Δημόσια έσοδα
  - i. Φόροι
  - ii. Δανεισμός.

Σκοποί ενότητας

- Γνώση και κατανόηση των δημόσιων δαπανών και των ζητημάτων που αφορούν αυτές.
- Γνώση και κατανόηση των δημόσιων εσόδων και των ζητημάτων που αφορούν αυτούς, και πιο συγκεκριμένα των φόρων και του δανεισμού.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Δημόσιες δαπάνες

Διάκριση δημοσίων δαπανών

Διάκριση δημοσίων δαπανών ανάλογα με τον τρόπο, που επηρεάζουν την παραγωγή και τα εισοδήματα :

- i. δημόσιες δαπάνες για αγαθά και υπηρεσίες (οι δαπάνες που αποτελούν αμοιβές παραγωγικών συντελεστών για τη συμμετοχή τους στην παραγωγική διαδικασία).
- ii. μεταβιβαστικές πληρωμές αλλά οικονομική ενίσχυση ιδιωτικών φορέων, δηλ. νοικοκυριών ή επιχειρήσεων, από το δημόσιο.

Δημόσιες δαπάνες για αγαθά και υπηρεσίες

Διακρίνουμε :

- i. τις τρέχουσες δαπάνες του δημοσίου ή δαπάνες κατανάλωσης (δαπάνες του δημοσίου για την αγορά καταναλωτικών αγαθών), και
- ii. τις δαπάνες δημόσιων επενδύσεων (για την κατασκευή δρόμων, υδροηλεκτρικών έργων, έργων αποχέτευσης κ.ά.) δαπάνες του δημοσίου για την αγορά καταναλωτικών αγαθών.

Μεταβιβαστικές δαπάνες του δημοσίου (1/3)

- Οι δαπάνες αυτές αποτελούν απλώς μεταβίβαση αγοραστικής δύναμης από το δημόσιο στους ιδιώτες. Ονομάζονται και μεταβιβαστικές πληρωμές (πχ οι συντάξεις, τα επιδόματα ανεργίας).

Μεταβιβαστικές δαπάνες του δημοσίου (2/3)

- Διακρίνονται σε :
  - i. μεταβιβάσεις προς τα νοικοκυριά,
  - ii. μεταβιβάσεις προς τις επιχειρήσεις ή επιδοτήσεις, ανάλογα με το αν γίνονται σε νοικοκυριά ή σε επιχειρήσεις.
- Μεταβιβάσεις στα νοικοκυριά είναι τα οικογενειακά επιδόματα, τα επιδόματα ανεργίας, οι συντάξεις των θυμάτων πολέμου κ.ά..

Μεταβιβαστικές δαπάνες του δημοσίου (3/3)

- Μεταβιβάσεις στις επιχειρήσεις ή επιδοτήσεις είναι οι δαπάνες για την επιδότηση διάφορων κλάδων, τους οποίους το δημόσιο θέλει να ενισχύσει, όπως είναι διάφορα γεωργικά προϊόντα, διάφοροι βιομηχανικοί κλάδοι κ.ά..

Λειτουργική ταξινόμηση των δημόσιων δαπανών

- Η ταξινόμηση πραγματοποιείται ανάλογα με το σκοπό που εξυπηρετεί κάθε δαπάνη, ανάλογα με τη λειτουργία που εκπληρώνει.
- Στην Ελλάδα οι δαπάνες του Δημοσίου ταξινομούνται στους Εθνικούς Λογαριασμούς σε επτά κατηγορίες: διοίκηση, άμυνα, δικαιοσύνη, υγεία, πρόνοια, εκπαίδευση, λοιπή δράση.

Προσεγγίσεις προσδιορισμού του άριστου ύψους δημοσίων δαπανών

- i. ο μηχανισμός της αγοράς,
- ii. ο πολιτικός μηχανισμός λήψης αποφάσεων (η πολιτική εξουσία καθορίζει κάθε χρόνο, πόσο θα δαπανηθεί για κάθε δραστηριότητα, και έτσι καθορίζει τι και πόσο θα παραχθεί στο δημόσιο τομέα. Το πρόβλημα όμως που προκύπτει εδώ είναι να βρούμε κριτήρια, τα οποία θα βοηθούν την πολιτική εξουσία να παίρνει ορθές αποφάσεις σχετικά με την κατανομή των πόρων στο δημόσιο τομέα, ώστε η κατανομή αυτή να ανταποκρίνεται στις προτιμήσεις του κοινωνικού συνόλου).

Αγοραία ζήτηση (1/3)

- Διαφορά υπάρχει μόνο στην αγοραία ζήτηση, η οποία δεν αποτελεί το οριζόντιο άθροισμα των επιμέρους καμπυλών ζήτησης, όπως γίνεται με τα ιδιωτικά αγαθά, αλλά το κατακόρυφο άθροισμα τους. Η διαφορά αυτή οφείλεται στο γεγονός ότι τα δημόσια αγαθά καταναλώνονται από κοινού από όλα τα άτομα και η κατανάλωση μιας μονάδας από ένα άτομο δεν αποστερεί τα άλλα άτομα από τη δυνατότητα κατανάλωσης της.

Αγοραία ζήτηση (2/3)

- Κατά συνέπεια, για τον προσδιορισμό της αγοραίας ζήτησης, δεν αθροίζουμε τις ποσότητες που αντιστοιχούν σε καθεμιά τιμή, όπως κάνουμε στα ιδιωτικά αγαθά, αλλά τις τιμές που αντιστοιχούν σε καθεμιά ποσότητα, έτσι ώστε να πάρουμε τη συνολική τιμή που είναι διατεθειμένοι να καταβάλουν οι καταναλωτές για την κατανάλωση καθεμιάς ποσότητας του δημόσιου αγαθού.

Αγοραία ζήτηση (3/3)

- Η ισορροπία στην αγορά ενός δημόσιου αγαθού πραγματοποιείται και πάλι στο σημείο τομής των δύο καμπυλών, δηλ. της αγοραίας καμπύλης ζήτησης και της καμπύλης προσφοράς του.

Διαδικασία πολιτικού μηχανισμού (1/3)

- Η αποτελεσματικότητα της Κατανομής των πόρων με Βάση τον Πολιτικό Μηχανισμό: Το Θεώρημα του Διάμεσου Ψηφοφόρου στις δημοκρατικά οργανωμένες κοινωνίες, οι αποφάσεις που παίρνονται με βάση τον πολιτικό μηχανισμό, λαμβάνονται με ψηφοφορία, με βάση τον κανόνα της πλειοψηφίας. Κάθε άτομο ή αντιπρόσωπος έχει μια ψήφο και η επιλογή ανάμεσα στις εναλλακτικές προτάσεις γίνεται με ψηφοφορία, με συνέπεια να επιλέγεται η λύση που συγκεντρώνει τις περισσότερες ψήφους.

Διαδικασία πολιτικού μηχανισμού (2/3)

- Η διαδικασία αυτή όμως μας οδηγεί στην επιλογή του μεγέθους της δαπάνης που επιθυμεί ο διάμεσος ψηφοφόρος, δηλ. ο ψηφοφόρος που βρίσκεται στη μέση των ψηφοφόρων όταν τους ταξινομήσουμε με βάση το ύψος δαπάνης που επιθυμούν, έτσι ώστε 50% των άλλων ψηφοφόρων να επιθυμούν μεγαλύτερο ύψος και 50 % μικρότερο ύψος δαπάνης. Αυτό είναι γνωστό ως το θεώρημα του διάμεσου ψηφοφόρου.

Διαδικασία πολιτικού μηχανισμού (3/3)

- Σε μια κοινωνία όπου οι αποφάσεις παίρνονται με βάση τον κανόνα της πλειοψηφίας και με άμεση προσφυγή στο λαό (δημοψήφισμα), το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας αυτής οδηγεί στην επιλογή της λύσης που επιθυμεί ο διάμεσος ψηφοφόρος.
- Ένα βασικό πρόβλημα που μπορεί να προκύψει με τον κανόνα της πλειοψηφίας είναι η αδυναμία του να μας δώσει μια συνεπή λύση.

Πολλαπλασιαστής κρατικών δαπανών

- Όπως ακριβώς έχουμε τον πολλαπλασιαστή των επενδύσεων, έτσι έχουμε και τον πολλαπλασιαστή των δημόσιων ή κρατικών δαπανών.
- Ο πολλαπλασιαστής αυτός μας φανερώνει πόσες φορές θα μεταβληθεί (θα αυξηθεί ή θα μειωθεί) το συνολικό εισόδημα της οικονομίας, αν οι δημόσιες δαπάνες μεταβληθούν (αυξηθούν ή μειωθούν) κατά μια νομισματική μονάδα.

Πολλαπλασιαστή της φορολογίας

- Λόγος της μείωσης του εισοδήματος προς την αύξηση του συνολικού φόρου, αποτελεί τον πολλαπλασιαστή της φορολογίας.
- Είναι σαφές, ότι, εφόσον το εισόδημα μειώνεται κάθε φορά που αυξάνεται το ποσό του φόρου, ο πολλαπλασιαστής της φορολογίας πρέπει να είναι αρνητικός.

Ισοσκελισμένος προϋπολογισμός

- Αν το ύψος των δημόσιων δαπανών είναι ίσο με το ύψος των εσόδων του Δημοσίου, που προέρχονται από τη φορολογία, τότε λέμε ότι ο δημόσιος προϋπολογισμός είναι **ισοσκελισμένος**.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Δημόσια έσοδα

Βασικές κατηγορίες δημόσιων εσόδων

- οι φόροι
- ο δανεισμός
- η άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Φόροι

Ταμειευτική λειτουργία

- Ο βασικός λόγος, για τον οποίο οι δημόσιοι φορείς επιβάλλουν φόρους, είναι για να αποκτήσουν τα απαραίτητα μέσα για την κάλυψη των δαπανών τους.
- Η λειτουργία αυτή των φόρων είναι γνωστή ως ταμειευτική λειτουργία.

Ο φόρος (1/2)

- Ο φόρος μπορεί να αφαιρέσει αγοραστική δύναμη από το κοινωνικό σύνολο και να μειώσει τη δαπάνη του, επειδή μπορεί η συνολική δαπάνη να είναι πολύ μεγάλη και να παρουσιάζονται πληθωριστικές τάσεις στην οικονομία. Στην περίπτωση αυτή ο φόρος επιβάλλεται για να σταθεροποιηθεί η οικονομία σε επίπεδο πλήρους απασχόλησης χωρίς πληθωρισμό.

Ο φόρος (2/2)

Επίσης :

- επιβάλλεται ένας φόρος για να αποθαρρύνει τους φορολογουμένους από μια δραστηριότητα ή για να περιορίσει την έκταση της δραστηριότητας αυτής.
- επιβάλλονται φόροι στους εισοδηματίες των ανωτέρων εισοδηματικών τάξεων, και τα έσοδα μεταβιβάζονται σε εισοδηματίες των κατωτέρων εισοδηματικών τάξεων. Εδώ οι φόροι επιβάλλονται για να διορθώσουν τις εισοδηματικές ανισότητες ανάμεσα στους φορολογουμένους.

Φορολογική βάση

- Είναι το αντικείμενο, με βάση το οποίο υπολογίζονται οι φόροι.
- Σήμερα την αποτελούν κυρίως: το εισόδημα, η περιουσία και η δαπάνη των φορολογουμένων.
- Παλαιότερα ως φορολογική βάση χρησιμοποιούνταν και διάφορα μη οικονομικά χαρακτηριστικά των φορολογουμένων, ακόμα και η ύπαρξη του ατόμου στη ζωή (κεφαλικοί φόροι ή χαράτσι στην Τουρκοκρατία).

Φορολογούμενη μονάδα και φορολογικός συντελεστής

- Το πρόσωπο, που υποχρεώνεται να αποδώσει το φόρο στο Δημόσιο, λέγεται φορολογούμενη μονάδα.
- Το ποσό φόρου, που αντιστοιχεί σε καθεμιά μονάδα φορολογικής βάσης, λέγεται φορολογικός συντελεστής.

Συντελεστής κατ' αξία και συντελεστής κατά μονάδα

- Αν ο φορολογικός συντελεστής εκφράζεται ως ποσοστό στην αξία ενός αντικειμένου, πχ 10%, τότε λέγεται συντελεστής κατ' αξία.
- Αντίθετα, αν εκφράζεται κατά μονάδα φορολογικής βάσης, πχ 50 ευρώ για κάθε κιλό καφέ, τότε λέγεται συντελεστής κατά μονάδα.

Διάκριση φόρων

Ανάλογα με τη βάση, πάνω στην οποία επιβάλλονται οι φόροι, τους διακρίνουμε σε:

- α) άμεσους φόρους εισοδήματος
- β) άμεσους φόρους περιουσίας
- γ) έμμεσους φόρους - φόροι δαπάνης.

Φόροι εισοδήματος

Είναι συνήθως δύο :

- ο φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων και
- ο φόρος εισοδήματος νομικών προσώπων.

Φόροι περιουσίας

- Επιβάλλονται άλλοτε στη συνολική καθαρή αξία της περιουσίας, που κατέχει ένα άτομο, και ονομάζονται φόροι καθαρού πλούτου, και άλλοτε μόνο σε ορισμένα περιουσιακά του στοιχεία και, κυρίως τα ακίνητα, και λέγονται ονομαστικοί φόροι περιουσίας.

Φόροι περιουσίας

- Επιβάλλονται συνήθως φόροι περιουσίας στην αξία της περιουσίας που μεταβιβάζεται από ένα φορέα σε άλλο, λόγω πχ κληρονομιάς, δωρεάς ή πώλησης. Οι φόροι αυτοί ονομάζονται φόροι κληρονομιών ή δωρεών κλπ.

Φόροι δαπάνης

- Άλλοτε καλύπτουν όλα τα προϊόντα, ή μια μεγάλη κατηγορία προϊόντων, και λέγονται γενικοί φόροι δαπάνης.
- Άλλοτε ένα μόνο προϊόν ή μια κατηγορία προϊόντων, και λέγονται ειδικοί φόροι δαπάνης.

Φόροι δαπάνης

- Εξάλλου, ορισμένοι από τους φόρους αυτούς καλύπτουν μόνο τα προϊόντα που εισάγονται από το εξωτερικό και λέγονται δασμοί, ενώ άλλοι καλύπτουν και τα εισαγόμενα και τα εγχώρια προϊόντα· οι τελευταίοι είναι γνωστοί ως φόροι, και πολλές φορές ονομάζονται εσωτερικοί φόροι δαπάνης.

Ταξινόμηση, ανάλογα με τη φύση του φορολογικού συντελεστή

Με βάση το κριτήριο αυτό διακρίνουμε τρεις κατηγορίες φόρων:

- αναλογικούς,
- προοδευτικούς, και
- αντίστροφα προοδευτικούς.

Αναλογικός

- Αναλογικός λέγεται ένας φόρος, όταν ο συντελεστής είναι ο ίδιος, ανεξάρτητα από το μέγεθος της φορολογικής βάσης.
Παράδειγμα αναλογικού φόρου στην Ελλάδα αποτελεί ο φόρος εισοδήματος νομικών προσώπων που, επιβάλλεται με ενιαίο συντελεστή, ανεξάρτητα από το ύψος του εισοδήματος του νομικού προσώπου.

Αναλογικός

- Επίσης αναλογικοί είναι συνήθως όλοι οι φόροι που επιβαρύνουν τα προϊόντα, γιατί και αυτοί επιβάλλονται με τους ίδιους συντελεστές, ανεξάρτητα από το ύψος των πωλήσεων κάθε επιχείρησης.

Προοδευτικός

- Προοδευτικός λέγεται ένας φόρος, όταν ο συντελεστής του αυξάνεται όσο αυξάνεται το μέγεθος της φορολογικής βάσης.
Προοδευτικός φόρος είναι, ο φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων, γιατί ο συντελεστής του αυξάνεται όσο αυξάνεται το ύψος του εισοδήματος του φορολογούμενου φυσικού προσώπου.

Προοδευτικός

- Επίσης, προοδευτικός είναι ο φόρος κληρονομιών, γιατί και εδώ ο συντελεστής αυξάνεται όσο αυξάνεται η αξία της κληρονομικής μερίδας του κληρονόμου.

Αντίστροφα προοδευτικός

- Αντίστροφα προοδευτικός λέγεται ένας φόρος, όταν ο φορολογικός συντελεστής αυξάνεται αντίστροφα ανάλογα με το μέγεθος της φορολογικής βάσης, δηλ. αυξάνεται ο συντελεστής όσο μειώνεται η φορολογική βάση, και αντίστροφα. Τέτοιοι φόροι δεν θεσπίζονται συνήθως στη νομοθεσία. Εντούτοις, στην πράξη, πολλοί αναλογικοί φόροι ή ακόμα και προοδευτικοί συχνά μετατρέπονται σε αντίστροφα προοδευτικούς φόρους.

Αντίστροφα προοδευτικός

- Εξάλλου, ο φόρος που καλύπτει την αξία των ακινήτων που μεταβιβάζονται με πώληση λέγεται φόρος μεταβίβασης ακινήτων. Ο φόρος αυτός επιβάλλεται με αναλογικό συντελεστή που διαφέρει ανάμεσα στις διάφορες μορφές μεταβιβάσεων.

ΦΠΑ

Ο φόρος προστιθέμενης αξίας υιοθετήθηκε από τις χώρες της ΕΟΚ, γιατί παρουσιάζει τρία σημαντικά πλεονεκτήματα:

1. επιβαρύνει τα προϊόντα μόνο μία φορά, παρόλο που εισπράττεται σταδιακά, με βάση την προστιθέμενη αξία,
2. επιτρέπει να εξισώσουμε την επιβράδυνση των εισαγόμενων και των εγχώρια παραγόμενων προϊόντων, καθώς και την πλήρη απαλλαγή των εξαγόμενων προϊόντων,
3. απαλλάσσει εντελώς τα κεφαλαιουχικά αγαθά και αυτό οπωσδήποτε οδηγεί σε αύξηση των επενδύσεων που είναι απαραίτητες για την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης της χώρας.

Εισφορές στην κοινωνική ασφάλιση

- Είναι οι φόροι που επιβάλλονται σε μια χώρα για τη χρηματοδότηση της κοινωνικής ασφάλισης παίρνουν τη μορφή ειδικών εισφορών.
- Αυτές οι εισφορές ορίζονται ως ποσοστό στις αμοιβές των εργαζομένων και καταβάλλονται κατά ένα μέρος από τον εργοδότη και κατά ένα άλλο μέρος από τον εργαζόμενο.
- Το κράτος επίσης συνεισφέρει συνήθως ένα ποσοστό για τη χρηματοδότηση της κοινωνικής ασφάλισης.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Δανεισμός

Λόγοι δανεισμού

- Η ανεπάρκεια των εσόδων από φορολογία ή από άλλες πηγές, καθόσον δεν είναι δυνατόν να αυξάνουν εύκολα τους φόρους.
- Είναι δικαιότερο να χρηματοδοτούμε ορισμένες κατηγορίες δαπανών, όπως λχ τις επενδύσεις, με έσοδα από δανεισμό και όχι με έσοδα από φορολογία επειδή οι επενδύσεις ωφελούν και τις μελλοντικές γενεές τις οποίες εν μέρει επιβαρύνει ο δανεισμός.
- Το Δημόσιο δανείζεται πολλές φορές με σκοπό να επαναδανείσει το προϊόν των δανείων σε ιδιωτικούς φορείς, οι οποίοι ίσως δε θα είχαν τη δυνατότητα να εξασφαλίσουν δάνεια από την ελεύθερη αγορά.

Πηγές χρηματοδότησης από την εσωτερική αγορά

1. από τους ιδιώτες αποταμιευτές με την έκδοση πχ ενός ομολογιακού δανείου και τη διάθεση του στο κοινό,
2. από τις εμπορικές τράπεζες, με τον ίδιο τρόπο, με τη διαφορά ότι τώρα οι τίτλοι θα αγοράζονται οριστικά από τις εμπορικές τράπεζες,
3. από την Κεντρική Τράπεζα της χώρας, με την έκδοση νέου χρήματος.

Πηγή δανεισμού του Δημοσίου

- Η πηγή, από την οποία δανείζεται το Δημόσιο, έχει μεγάλη σημασία ως προς τις επιδράσεις του δημόσιου δανεισμού στην ενεργό ζήτηση.

Λήξη δανείων

Τα δάνεια αν λήγουν μέσα σε μια ορισμένη χρονική περίοδο, λέγονται:

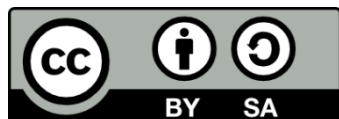
- Βραχυπρόθεσμα αν λήγουν μέσα σε ένα έτος.
- Μεσοπρόθεσμα αν λήγουν μέσα σε 10 έτη.
- Μακροπρόθεσμα, αν η προθεσμία εξόφλησης τους είναι μεγαλύτερη.

Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: Παπανικολάου Αναστάσιος
Θεσσαλονίκη, 30/ 6/ 2015

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

Σημείωμα Αναφοράς

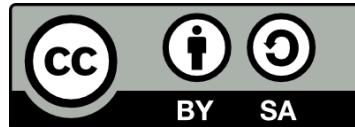
Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Πολυξένη Ράγκου.
«Περιβαλλοντική Οικονομία. Δημόσιες δαπάνες και έσοδα». Έκδοση: 1.0.
Θεσσαλονίκη 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:
<http://eclass.auth.gr/courses/OCRS441/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

